

NAUJIENLAIŠKIS

TARPTAUTINĖS SANKCIJOS

TURINYS:

EUROPOS SĄJUNGA - 2

JUNGTINĖS TAUTOS - 9

LIETUVA - 10

JUNGTINĖ KARALYSTĖ - 10

JUNGTINĖS AMERIKOS VALSTIJOS - 15

KITOS NAUJIENOS - 19

ES susitarė dėl Rusijos naftos produktų viršutinių kainų ribų lygio

2023 m. vasario 4 d. Taryba nustatė dvi Rusijos kilmės arba iš jos eksportuojamų naftos produktų, klasifikuojamų priskiriant KN 2710 kodą, viršutines kainos ribas. Tai yra kaina už barelį, kurios laikantis ir kurios neviršijant Rusijos naftos produktų atžvilgiu netaikomas draudimas teikti:

- naftos produktų gabenimo jūra į trečiąsias valstybes paslaugas ir
- techninę pagalbą, tarpininkavimo paslaugas arba finansavimą ar finansinę paramą, susijusias su naftos produktų gabenimu jūra į trečiąsias valstybes.

Atitinkamai buvo priimti [Tarybos Sprendimas \(BUSP\) 2023/252](#), [Tarybos Reglamentas \(ES\) 2023/250](#) ir [Komisijos Įgyvendinimo Reglamentas \(ES\) 2023/251](#).

Pirmoji naftos produktų, kuriais prekiaujama mažesne nei žalios naftos kaina, viršutinė kainos riba nustatyta **45 USD už barelį**, o **antroji naftos produktų, kuriais prekiaujama didesne nei žalios naftos kaina, viršutinė kainos riba** nustatyta **100 USD už barelį**.

Viršutinė kainos riba nustatyta glaudžiai bendradarbiaujant su Viršutinės kainos ribos koalicija ir buvo **pradėta taikyti nuo 2023 m. vasario 5 d.** Tiems laivams, kurie veža Rusijos naftos produktus, įsigytus ir pakrautus į laivą iki 2023 m. vasario 5 d. ir kurie bus iškrauti iki 2023 m. balandžio 1 d., **numatytas 55 dienų pereinamasis laikotarpis.**

Be to, Taryba kovo mėn. viduryje vėl peržiūrės žalios naftos viršutinės kainos ribos mechanizmą, ir ši peržiūra bus atliekama reguliariai kas du mėnesius.

Atnaujintos gairės dėl naftos kaino viršutinės ribos taikymo

2023 m. vasario 4 d. Komisija atnaujino **gaires** dėl naftos kainos viršutinės ribos taikymo.

• Naftos kainos viršutinės ribos taikymas

Atnaujintose gairėse nurodoma, kad kainos viršutinė riba taikoma nuo Rusijos naftos ar Rusijos naftos produktų vežimo jūra (pvz., kai Rusijos subjektas parduoda žalią naftą arba naftos produktus jūrų transportui) iki pirmą kartą iškraunant naftą ar naftos produktus ne Rusijos Federacijos jurisdikcijoje (atlikus muitinės formalumus). Tai reiškia, kad atlikus muitinės formalumus ne Rusijos Federacijos jurisdikcijoje, viršutinė kainos riba netaikoma tolesniam naftos ar naftos produktų pardavimui sausumoje.

Pažymėtina, kad Rusijos naftos produktų atveju, kai tie produktai iš esmės transformuojami ne Rusijos Federacijos jurisdikcijoje, jie nebelaikomi Rusijos Federacijos kilmės produktais, todėl viršutinė kainos riba nebetaikoma. Naftos produktų nustatymo tikslais maišymo operacijos laikytinos esminiu pakeitimu tuo atveju, jei dėl maišymo operacijos Rusijos naftos produktui pakeičiamas jo produkto kodas.

• Naftos kainos viršutinės ribos įsigaliojimas ir sandorių nutraukimas

Nuo 2022 m. birželio 3 d. ES galioja draudimas teikti techninę pagalbą, tarpininkavimo paslaugas arba finansavimą ar finansinę pagalbą Rusijos žalios naftos ir naftos produktų gabenimui jūra į trečiąsias šalis. Tačiau **paslaugų sutarčių vykdymui nustatytas nutraukimo laikotarpis iki 2022 m. gruodžio 5 d. (žaliai naftai) ir 2023 m. vasario 5 d. (naftos produktams).**

Pasibaigus aukščiau nurodytiems nutraukimo laikotarpiams, įsigalioja draudimas teikti šias paslaugas, remiantis 45 dienų nutraukimo laikotarpiu Rusijos žaliai naftai, gabenamai jūra (galioja iki 2023 m. vasario 5d.) ir 55 dienų nutraukimo laikotarpiui Rusijos naftos produktams (galioja iki 2023 m. balandžio 1 d.), nebent Rusijos žalia nafta ar naftos produktai gabenami jūra buvo įsigyti už viršutinę arba mažesnę naftos kainos viršutinės ribą.

Pažymėtina, kad įrodžius *force majeure* aplinkybes, trukdančias iškrauti Rusijos žalią naftą galutiniame paskirties uoste iki 2023 m. sausio 19 d. (pvz., audra, uosto ar sąsiaurio blokada ir pan.), arba Rusijos naftos produktus iki 2023 m. balandžio 1d., nutraukimo laikotarpis gali būti pratęstas ilgiau nei atitinkamai nustatytos 45 arba 55 dienos (iš esmės tol, kol išnyks *force majeure* aplinkybės).

- **Naftos viršutinės kainos ribos mechanizmo sąveika su kitomis nuostatomis**

Gairėse pažymima, kad Rusijos naftos produktų bunkeravimas ES laivu yra įmanomas, jei toks pirkimas reikalingas esminiems pirkėjo poreikiams Rusijoje patenkinti (Tarybos Reglamento (ES) Nr. 833/2014 3m straipsnio 9 dalis).

Be to, jei ES asmuo neturi pagrindo įtarti, kad naftos produktas, kurį jis įsigijo savo laivo bunkeravimui trečiojoje šalyje, yra Rusijos kilmės, jis neturėtų būti laikomas atsakingu, jei toks produktas vis tik yra Rusijos kilmės. Jei išimties tvarka ES asmuo žinotų arba nebūtų galėjęs ignoruoti tokio produkto rusiškos kilmės, tai pažeistų Tarybos Reglamento (ES) Nr. 833/2014 3m straipsnio 1 dalį.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad Rusijos naftos produktai, kurie buvo importuoti į ES iki 2023 m. vasario 5 d., gali būti parduodami, perkami ir naudojami, taip pat ir bunkeravimo tikslais. Po 2023 m. vasario 5 d. į ES uždrausta importuoti rusiškus naftos produktus. Tai nepažeidžia Tarybos Reglamento (ES) Nr.833/2014 3m straipsnyje nustatytų išimčių ir leidžiančių nukrypti nuostatų, įskaitant žalios naftos ar naftos produktų siuntas, kurias importuoja Bulgarija, Kroatija arba valstybės narės, neturinčios priegios prie jūros.

- **Naftos viršutinės kainos ribos mechanizmo taikymo apimtis**

Gairėse nurodoma, kad laivui, gabenančiam Rusijos naftą (žalią naftą ir naftos produktus), ženklinimo ir registravimo paslaugos draudžiamos, išskyrus tuos atvejus, kai laive gabenamos naftos kaina neviršija viršutinės kainos ribos.

Pažymėtina, kad dėl bankų tarpininkų vykdomų mokėjimų apdorojimo, kliringo ar siuntimo ryšium su jūros paslaugų draudimu, taikomas Komisijos gairėse jau anksčiau teiktas išaiškinimas, kuris susijęs su Teisingumo Teismo aiškinimu byloje C-72/15 (Rosneft). Teisingumo Teismas nurodytoje byloje išaiškino, kad 4 straipsnyje nurodyta „finansinės pagalbos“ sąvoka neapima banko ar kitos finansinės institucijos atliekamo mokėjimo apdorojimo. Sąvoka apima priemones, pagal kurias atitinkama finansų įstaiga privalo skirti savo išteklių. Tačiau Teisingumo Teismas byloje taip pat konstatavo, kad mokėjimų, susijusių su draudžiamų daiktų pardavimu, tiekimu, perdavimu ar eksportu, apdorojimas yra draudžiamas.

Garantijos (kredito) laiškų išdavimas yra susijęs su emitento nuosavų išteklių įsipareigojimu, todėl finansinė pagalba ir yra draudžiama, kai yra susijusi su pagrindiniu komerciniu sandoriu, kuriam taikomas draudimas pagal 2a straipsnį. Tai nepažeidžia 3m straipsnyje nurodytų išimčių ir leidžiančių nukrypti nuostatų, įskaitant žalios naftos ar naftos produktų siuntas, kurias importuoja Bulgarija, Kroatija arba valstybės narės, neturinčios priegios prie jūros.

2023 m. sausio 30 d. Europos Komisija pateikė atnaujintą DUK:

- **dėl žiniasklaidos** (Tarybos Reglamento (ES) Nr. 833/2014 2f straipsnis).

Atnaujintame DUK nurodoma, kad ES įsisteigę operatoriai dažnai siūlo kanalų rinkinius. Tais atvejais, kai kanalų rinkinyje yra ir į ES sankcijų sąrašą įtrauktų, ir neįtrauktų kanalų, Tarybos Reglamento (ES) Nr. 833/2014 2f straipsnyje nėra numatytos nukrypti leidžiančios nuostatos. Todėl ES ūkio subjektams draudžiama prekiauti kanalų rinkiniais, kuriuose yra ir kanalų, kuriems taikomos ES sankcijos.

Taip pat Komisija atkreipia dėmesį, kad Tarybos Reglamento Nr. 833/2014 2f straipsnyje nėra nustatytos leidžiančios nukrypti nuostatos ar išimties, tais atvejais, kai norima žiniasklaidos priemonę (kanalą), kuriam taikomos sankcijos, parduoti viešosioms įmonėms.

2023 m. vasario 1 d. Europos Komisija pateikė atnaujintą DUK:

- **dėl vaistų ir medicinos prietaisų** (susiję straipsniai: Tarybos Reglamento (ES) Nr. 833/2014 2, 2a, 3k, 3l, 3ea, 5aa straipsniai).

Dėl „medicinos“ ar „farmacijos“ tikslo apibrėžimo pagal Tarybos Reglamento (ES) Nr. 833/2014 2 straipsnio 3 dalies b punkto, 2a straipsnio 3 dalies b punkto ir 3k straipsnio 5 dalies a punkto nuostatas, Komisija nurodo, kad **ES sankcijos neapima „medicininų“ ar „farmacinių tikslų“ apibrėžimo.**

Ekonominės veiklos vykdytojas turi pats įvertinti ir įrodyti, ar prekės ir technologijos pagal Tarybos Reglamento (ES) Nr. 833/2014 2 ir 2a straipsnius yra parduodamos, tiekiamos, perduodamos ar eksportuojamos asmeniui, subjektui ar įstaigai Rusijoje arba teikiama susijusi pagalba ir paslaugos naudojimui Rusijoje medicinos arba farmacijos tikslais. Ūkio subjektui būtų taikoma atsakomybė tuo atveju, jei eksportuojamos prekės ir technologijos nėra naudojamos medicininiais ar farmaciniais tikslais.

3k straipsnio 5 dalies a punkto (leidimas parduoti, tiekti, perduoti ar eksportuoti XXIII priede nurodytas prekes arba teikti tam tikrą pagalbą ir paslaugas, skirtas medicinos ar farmacijos tikslams, nebent nacionalinė kompetentinga institucija (NKI) turi pagrįstų priežasčių manyti, kad prekės gali būti karinės paskirties) atveju, NKI turi įvertinti, ar prekės parduodamos, tiekiamos, persiunčiamos ar eksportuojamos, ar teikiama susijusi pagalba ir paslaugos, asmeniui, subjektui ar įstaigai Rusijoje arba naudoti Rusijoje būtent medicininiais ar farmaciniais tikslais. Šis vertinimas turėtų būti atliktas remiantis informacija, kurią ekonominės veiklos vykdytojas pateikė prašyme dėl leidimo išdavimo. **Leidimo gavėjas šiuo atveju išlaiko atsakomybę už tai, kad būtų laikomasi leidžiančios nukrypti nuostatos sąlygų.**

Komisija taip pat primena, jog **išimtyms turėtų būti taikomos siaurai**, kad nebūtų pakenkta ES sankcijų tikslui (žr. 3.8 punktą „Humanitarinės išimtyms“, Komisijos **rekomendacijos** dėl humanitarinės pagalbos teikimo laikantis ES ribojamųjų priemonių). Tai reiškia, kad „medicininų“ arba „farmacinių tikslų“ kategorijos visų pirma turėtų apimti prekybą prekėmis ir technologijomis, kurios patenka į toliau nurodytų ES teisės aktų taikymo sritį:

- Europos Parlamento ir Tarybos Reglamentas (ES) 2017/746 dėl in vitro diagnostikos medicinos priemonių, kuriuo panaikinama Direktyva 98/79/EB ir Komisijos sprendimas 2010/227/ES;
- Europos Parlamento ir Tarybos Direktyva 2001/83/EB dėl Bendrijos kodekso, reglamentuojančio žmonėms skirtus vaistus.

Kaip teigiama atnaujintame DUK, kosmetika, biocidiniai produktai, augaliniai vaistai, maisto papildai ir kiti ribiniai produktai, taip pat cheminės medžiagos, išskyrus sudedamąsias dalis ir junginius, kurie turi būti toliau apdorojami į vaistus ir kitas prekes, įskaitant naudojamą sveikatos priežiūros įstaigose, iš esmės nėra skirtos medicinos ar farmacijos tikslams.

Veterinariniams vaistams, kaip jie apibrėžti 2018 m. gruodžio 11 d. Reglamente (ES) 2019/6, Tarybos Reglamento (ES) Nr. 833/2014 2, 2a ir 3k straipsniuose numatytos išimties netaikomos. Taip yra todėl, kad šiose išimtyse nėra žodžio „veterinarijos“, todėl jos neapima prekių, skirtų „medicininiams“ ar „farmaciniais“ tikslais, naudoti gyvūnams (ne žmonėms).

2022 m. vasario 4 d. Europos Komisija pateikė atnaujintą DUK:

- **dėl naftos importo** (Tarybos Reglamento Nr. 833/2014 3m ir 3n straipsniai)

Atnaujintame DUK Komisija pateikia atsakymą, kaip turėtų būti taikomas Tarybos Reglamento (ES) Nr. 833/2014 3m straipsnio 7 ir 8 dalyse numatytas draudimas nuo 2023 m. vasario 5 d. perduoti, gabenti ar parduoti naftos produktus, gautus iš Rusijos naftos, importuotos vamzdynais arba remiantis nacionalinių kompetentingų institucijų suteiktu leidimu pagal leidžiančią nukrypti nuostatą.

Atitinkamai Komisija nurodo, kad siekiant įvykdyti techninius reikalavimus naftos perdirbimo gamykloms kai kuriose valstybėse narėse, kurios vis dar importuoja iš Rusijos žalią naftą, ir užtikrinti kuro tiekimo saugumą regione, šio draudimo laikymasis gali būti užtikrinamas per vienerius metus. **Tuo tikslu nacionaliniu lygiu turėtų būti sukurtas ataskaitų teikimo mechanizmas, kuris būtų taikomas perdirbimo sektorių operatoriams ir prekybininkams, užsiimantiems pardavimu ir eksportu iš šių valstybių narių.**

Ataskaitos apie rafinuotus ir eksportuotus produktus gali būti teikiamos agreguotu pagrindu, taikant masės balanso metodą. Tokiu atveju valstybės narės turėtų užtikrinti, kad bendras KN 2710 klasifikuojamų eksportuojamų produktų kiekis visoje produkcijoje būtų ne didesnis nei bendras produktų, gautų iš kitų žaliavų nei Rusijos žaliavos, kiekis. Nacionalinės institucijos turėtų pranešti Komisijai apie draudimo laikymąsi laikotarpio viduryje (6 mėnesiai po 2023 m. vasario 5 d.). Ūkio subjektai, perkantys rafinuotus naftos produktus iš šiose valstybėse narėse esančių naftos perdirbimo įmonių, turėtų įsitikinti, kad jų tiekėjai parduoda savo produktus laikydamiesi pirmiau minėtų reikalavimų. Tai netaikoma tam tikrų produktų, kuriems gali būti taikoma 7 ir 8 dalyse nustatyta leidžianti nukrypti nuostata, eksportui iš Vengrijos, Slovakijos ir Bulgarijos į Ukrainą.

2023 m. vasario 7 d. Komisija pateikė DUK:

- **dėl Donecko, Chersono, Luhansko ir Zaporožės sričių** (Tarybos Reglamentas 2022/263, Tarybos Reglamentas Nr. 833/2014)

Atnaujintame DUK Komisija nurodo, kad ES kredito įstaigoms draudžiama teikti tarpininkavimo ar investicines paslaugas, taip pat finansavimą ar finansinę pagalbą Donecko, Chersono, Luhansko ir Zaporožės sričių nevyriausybinėse srityse, susijusiose su tam tikromis prekėmis ir veikla. Mokėjimų į banko sąskaitas vyriausybės nekontroliuojamose srityse (pvz., darbuotojų atlyginimams užsienyje) apdorojimas nėra ribojamas, jei šie mokėjimai nėra susiję su asmenimis, paslaugomis ar prekėmis, kurioms taikomos ES sankcijos.

ES kredito įstaigų vykdomoms finansinėms operacijoms, kuriomis remiama prekyba vyriausybės kontroliuojamose Donecko, Chersono, Luhansko ir Zaporožės sričių srityse, ribojimai netaikomi. ES kredito įstaigos gali apdoroti sandorius tose srityse taip pat, kaip sandorius, skirtus kredito įstaigoms bet kurioje kitoje Ukrainos srityje.

Pažymėtina, kad su 2022 m. spalio 6 d. pakeitimais, Tarybos Reglamentas (ES) Nr. 2022/263 taikomas visoms Ukrainos Donecko, Chersono, Luhansko ir Zaporožės sritims, kurių nekontroliuoja Ukrainos valdžios institucijos. Atsižvelgiant į kintamą situaciją, gali prireikti atlikti papildomą vertinimą dėl vyriausybės kontrolės aukščiau nurodytose srityse. Atlikdamos vertinimą, ar Donecko, Chersono, Luhansko ir Zaporožės sritys laikytinos vyriausybės kontroliuojamomis, ES kredito įstaigos gali atsižvelgti į atitinkamus rodiklius, be kita ko, pasikliaudamos toje srityje veikiančiais Ukrainos bankais, kurių patikimumą įrodo ankstesnė patirtis, arba palaikydamos ryšius su Ukrainos valdžios institucijomis, kad gautų atnaujintą informaciją. Prekybos tikslais surinktus dokumentus ES kredito įstaigai gali pateikti ir sandorio prašantis ūkio subjektas, kad pagrįstų sandorio teisėtumą.

- **dėl humanitarinės pagalbos** (Tarybos Reglamentas (ES) Nr. 833/2014)

Komisija DUK primena, kad ES sankcijos yra tikslinės. Jos skirtos asmenims, atsakingiems už politiką ar veiksmus, kuriems ES nori daryti įtaką. Šiuo tikslu siekiama kiek įmanoma sumažinti bet kokį neigiamą humanitarinį poveikį arba nenumatytas pasekmes asmenims, kuriems šios priemonės netaikomos, ypač civiliams gyventojams arba kaimyninėms šalims. Todėl leidžiami bet kokie veiksmai, kurių aiškiai nedraudžia ES sankcijos. Esant poreikiui, humanitarinės pagalbos operatoriai gali kreiptis patarimo į NKI.

Komisija taip pat nurodo, kad 2022 m. balandžio 13 d. Tarybos Reglamente (ES) 2022/625, iš dalies keičiančiame Tarybos Reglamentą (ES) Nr. 269/2014 dėl ribojamųjų priemonių, taikytinų atsižvelgiant į veiksmus, kuriais kenkiama Ukrainos teritoriniam vientisumui, suverenitetui ir nepriklausomybei arba į juos kėsinamasi, numatytos išimtys tam tikroms aiškiai apibrėžtoms kategorijoms, organizacijoms ir agentūroms, ir leidžiančios nukrypti nuostatos, susijusios su nurodytų asmenų, subjektų ir įstaigų turto įšaldymu ir lėšų bei ekonominių išteklių suteikimo jiems apribojimais, kai tie veiksmai Ukrainoje būtini išimtinai humanitariniais tikslais. Žr. Tarybos Reglamento (ES) Nr. 269/2014 2a straipsnį.

Daugiau gairių, kaip teikti humanitarinę pagalbą laikantis ES sankcijų, galima rasti Komisijos gairėse dėl humanitarinės pagalbos teikimo kovojant su COVID-19 pandemija tam tikrose aplinkose, kurioms taikomos ES ribojančios priemonės. Kai kurie principai, išdėstyti šiose gairėse, apimančiose ES sankcijas prieš terorizmą, Iraną, Nikaragvą, Siriją ir Venesuelą, gali būti taikomi pagal analogiją pirmiau minėtiems sankcijų režimams tiek, kiek jie susiję su horizontaliais aspektais.

- **su muitine susiję klausimai** (Tarybos Reglamentas (ES) Nr. 833/2014)

Atnaujintame DUK Komisija primena, kad yra išleisti **keturi pranešimai** skirti importuotojams ir eksportuotojams:

- **2022.02.23** išleistas pranešimas importuotojams dėl produktų importo iš vyriausybės nekontroliuojamų Ukrainos Donecko ir Luhansko sričių į Sąjungą pagal ES ir Ukrainos asociacijos susitarimą (**2022/C 87 I/01**);
- **2022.02.28** išleistas pranešimas importuotojams dėl Vyriausybės nekontroliuojamų Ukrainos Donecko ir Luhansko sričių teritorijų kilmės prekių importo į Sąjungą (**2022/C 93 I/01**);
- **2022.04.01** išleistas pranešimas ekonominės veiklos vykdytojams, importuotojams ir eksportuotojams (**2022/C 145 I/01**);
- **2022.12.21** išleistas pranešimas importuotojams dėl produktų importo į Sąjungą iš Ukrainos Chersono, Donecko, Luhansko ir Zaporožės sričių (**2022/C 458/02**).

Taip pat DUK pateikiama atnaujinta konsoliduota informacija apie tai kur galima rasti ES sankcijų taikomų Rusijos Federacijai, Baltarusijos Respublikai ir nevyriausybinėms Ukrainos teritorijoms sąrašus.

- **dėl prekybos žemės ūkio ir susijusiais produktais iš Ukrainos** (Tarybos Reglamentas (ES) Nr. 833/2014)

Atnaujintame DUK Komisija nurodo, kad **ES sankcijos neriboja žemės ūkio produktų pirkimo ar importo į ES iš Ukrainos, išskyrus nevyriausybinės Ukrainos Donecko, Chersono, Luhansko ir Zaporožės sritis arba iš Krymo/Sevastopolio. Taip pat leidžiamas šių produktų tranzitas per ES ir eksportas iš jos į ES nepriklausančias šalis.**

Mažai tikėtina atveju, jei žemės ūkio produktai būtų tiekiami įmonėms ar asmenims, įtrauktoms į sąrašą pagal bet kurį ES sankcijų režimą (toks eksportas iš esmės būtų draudžiamas) gali būti taikomos išimtys, ypač jei tai daroma humanitariniais tikslais. Kilus abejonų, ES įmonės turėtų kreiptis į savo valstybės narės nacionalinę kompetentingą instituciją.

Taip pat Komisija pažymi, kad importuoti žemės ūkio produktus iš nevyriausybinių Ukrainos Donecko, Chersono, Luhansko ir Zaporožės sričių rajonų, Krymo ir Sevastopolio galima tik gavus Ukrainos vyriausybės sutikimą.

Valstybės narės nacionalinė kompetentinga institucija taip pat gali leisti ES įmonėms arba įmonėms, vykdančioms veiklą ES, atlikti mokėjimus į Krymo jūros uostus už Kerčės žvejybos uosto, Jaltos komercinio uosto ir Evpatorijos komercinio uostuose teikiamas paslaugas ir už paslaugas, suteiktas „Gosgidrografiya“ bei už paslaugas, kurias teikia „Gosgidrografiya“ ir Krymo jūrų uostų „Port-Terminal“ filialai, jei to reikia, pavyzdžiui, žemės ūkio produktų gabenimui. (Tarybos Reglamento (ES) Nr. 269/2014 6a straipsnis)

- atnaujinta konsoliduota DUK **versija** (atnaujinta 2023.02.07).

ES rengiamas 10-asis sankcijų paketas Rusijai

2023 m. vasario 3 d. Europos Komisijos pirmininkė Ursula von der Leyen paskelbė, kad ES rengiamas 10-asis sankcijų Rusijai paketas. Siekiama, kad jis būtų priimtas iki 2023 m. vasario 24 d. Pranešime taip pat teigiama, kad numatoma 10-ojo sankcijų paketo Rusijai apimtis apie 10 milijardų eurų. Planuojama dar kartą sutelkti dėmesį į technologijas, kurias gali panaudoti Rusijos karo mašina, taip pat bus teikiami siūlymai kovoti su sankcijų apėjimu.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Statement by the President: EU-Ukraine Summit](#)

Europos Komisijoje svarstomas EPPO vaidmuo sankcijų vykdymo procese

2023 m. sausio 23 d. už teisingumą atsakingas Europos Komisijos narys Didier Reynders, atsakydamas į Europos parlamento klausimą, nurodė, kad Europos Komisija vertina, kokį vaidmenį galėtų atlikti Europos prokuratūra (EPPO) tiriant ir patraukiant baudžiamojon atsakomybėn už ES sankcijų pažeidimus.

D.Reynders taip pat pažymėjo, kad bet koks Europos prokuratūros įgaliojimų išplėtimas ne tik dėl nusikaltimų, turinčių įtakos ES finansiniams interesams, pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 86 straipsnio 4 dalį reikalautų priimti vieningą Europos Vadovų Tarybos sprendimą. Taip pat turėtų būti įvertintas ir tokio sprendimo poveikis personalui bei biudžetui.

Daugiau informacijos (anglų k.): [E-9-2022-003966-ASW_EN.pdf](#)

Europos Komisija pradeda konsultacijas dėl dvejojo naudojimo prekių eksporto kontrolės gairių

2023 m. sausio 24 d. Europos Komisijos Prekybos generalinis direktoratas pradėjo konsultacijas, pakviesdamas suinteresuotąsias šalis, besidominčias dvejojo naudojimo prekių ir technologijų eksportu, prisidėti prie ES duomenų rinkimo gairių rengimo ir ES metinės dvejojo naudojimo prekių eksporto kontrolės ataskaitos rengimo pagal Tarybos Reglamentą (ES) 821/2021.

Suinteresuotosios šalys kviečiamos teikti atsiliepimus iki 2023 m. vasario 28 d.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Guidelines for data collection and preparation of the EU annual report on dual-use export controls under Regulation \(EU\) 821/2021](#)

Naujos sankcijos Iranui

2023 m. sausio 30 d. Europos Sąjungos Taryba, atsižvelgdama į tai, kad Iranas teikia karinę paramą Rusijos agresijos karui prieš Ukrainą į Tarybos Sprendimo 2014/145/BUSP priede pateiktą asmenų, subjektų ir organizacijų, kuriems taikomos ribojamosios priemonės, sąrašą **įtraukė dar vieną subjektą** (Iran Aircraft Manufacturing Industries Corporation), susijusį su bepiločių orlaivių kūrimu ir tiekimu Rusijai. Atitinkamai buvo priimti [Tarybos Sprendimas \(BUSP\) 2023/193](#) ir [Tarybos Įgyvendinimo Reglamentas \(ES\) 2023/192](#).

Iran Aircraft Manufacturing Industries Corporation (HESA) buvo įtraukta į ES sankcijų Rusijai sąrašą dėl tariamo dalyvavimo kuriant ir tiekiant nepilotuojamas orlaivius (UAV) Rusijai. Pažymėtina, kad dar 2010 m. liepos mėn. HESA buvo įtraukta į ES sankcijas taikomas Iranui dėl branduolinio ginklo platinimo. Ji taip pat įtraukta į JK, JAV, Australijos ir Kanados sankcijų sąrašus.

Įsigaliojo ES sankcijos 4 Rusijos žiniasklaidos priemonėms

2023 m. vasario 1 d., vadovaujantis Tarybos Sprendimo 2014/512/BUSP 4g str. ir Tarybos Reglamento (ES) Nr. 833/2014 2f str., **įsigaliojo ES sankcijos Rusijos žiniasklaidos priemonėms: NTV/NTV Mir, Rossija 1, REN TV ir Pervyi Kanal.** Pažymėtina, kad šios ribojamosios priemonės - 9-ojo sankcijų paketo Rusijai dalis. Remiantis aukščiau nurodytais teisės aktais:

- ūkio subjektams draudžiama transliuoti arba sudaryti galimybes transliuoti, sudaryti palankesnes sąlygas transliuoti juridinių asmenų, subjektų ir organizacijų, įtrauktų į Tarybos Reglamento (ES) Nr. 833/2014 XV priede išdėstytą sąrašą, teikiamą turinį arba kitaip prisidėti prie tokios transliacijos, be kita ko, jį perduodant ar platinant bet kokiomis priemonėmis, pavyzdžiui, kabeliniu, palydoviniu ryšiu, IP-TV, interneto paslaugų teikėjams, dalijimosi vaizdo medžiaga internetu platformomis ar taikomosiomis programomis, nesvarbu, ar jos yra naujos, ar iš anksto įdiegtos;
- draudžiama reklamuoti produktus ar paslaugas bet koku Tarybos Reglamento (ES) Nr. 833/2014 XV priede išvardytų juridinių asmenų, subjektų ar organizacijų sukurtu ar transliuojamu turiniu, taip pat ir jį perduodant ar platinant.

ES Bendrasis Teismas atmetė O.Klymenkos ieškinį dėl žalos atlyginimo

2023 m. vasario 1 d. ES Bendrasis Teismas atmetė buvusio Ukrainos pajamų ir muitų ministro Oleksandro Klymenkos ieškinį dėl 50 000 eurų žalos reputacijai ir 2 000 000 eurų ir 500 eurų per mėnesį žalos, patirtos dėl jo įtraukimo į asmenų, kuriems taikomos ribojamosios priemonės, sąrašą 2015–2021 m. Ribojamosios priemonės O.Klymenko buvo pritaikytos dėl jo veiksmų, susijusių su Ukrainos valstybės lėšų pasisavinimu.

ES Bendrasis Teismas sprendime byloje **T-470/21** nurodė, kad ieškinyje dėl žalos atlyginimo atmetamas, nes:

- ieškinyje buvo pateiktas per vėlai. O.Klymenko prašė atlyginti žalą dėl sprendimų, kurie buvo priimti 2015 ir 2016 m., tačiau jau suėjus penkerių metų ieškinio senaties terminui;
- ES klaida, susijusi su 2017-2020 m. priimtais teisės aktais nelaikytina pakankamai rimta, kad būtų pateisinamas žalos atlyginimas;
- O.Klymenko neįrodė nei žalos dydžio, nei tiesioginio priežastinio ryšio tarp patirtos žalos ir jo įtraukimo į ES sankcijų sąrašus.

ES išbraukė buvusį Sevastopolio gubernatorių iš ES sankcijų sąrašo

2023 m. vasario 6 d. buvęs Sevastopolio gubernatorius Dmitrijus Vladimirovičius Ovsiannikovas buvo išbrauktas iš ES sankcijų Rusijai sąrašo. Atitinkamai buvo priimti Tarybos Sprendimas (BUSP) 2023/261 ir Tarybos Įgyvendinimo Reglamentas (ES) 2023/253.

Pažymėtina, kad aukščiau nurodyti teisės aktai buvo priimti po to, kai 2020 m. rugsėjo mėn. – 2022 m. kovo mėn. teisės aktai, kurių pagrindu D.Ovsiannikovas buvo įtrauktas į ES sankcijų sąrašus, buvo panaikinti 2022 m. spalio 26 d. Bendrojo Teismo **sprendimu**.

JUNGTINĖS TAUTOS

Jungtinės Tautos įtraukė į sąrašą ISIL Pietryčių Azijoje

2023 m. sausio 27 d. Saugumo Tarybos komitetas pagal rezoliucijas 1267 (1999), 1989 (2011) ir 2253 (2015) dėl ISIL (Da'esh), Al-Qaida ir susijusių asmenų, grupių, įmonių ir subjektų **patvirtino Islamo valstybės Irake ir Levante Pietryčių Azijoje (ISIL-SEA, ISIL-South East Asia) įtraukimą į ISIL (Da'esh) ir Al-Qaida sankcijų sąrašą** asmenims ir subjektams, kuriems taikomas turto įšaldymas, draudimas keliauti ir ginklų embargas, kaip nustatyta Saugumo Tarybos rezoliucijos 2610 (2021) 1 dalyje, priimtoje pagal Jungtinių Tautų Chartijos VII skyrių.

Pažymėtina, kad ISIL (Da'esh) ir Al-Qaida sankcijų sąrašas reguliariai atnaujinamas, remiantis atitinkama valstybių narių ir tarptautinių bei regioninių organizacijų pateikta informacija.

Atnaujintą sąrašą galima rasti ISIL (Da'esh) ir Al-Qaida sankcijų komiteto **svetainėje**.

Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos konsoliduotas **sąrašas** taip pat atnaujinamas po visų ISIL (Da'esh) ir Al-Qaida sankcijų sąrašo pakeitimų.

LIETUVA

Informacija apie įšaldytą turtą Lietuvoje

Vadovaujantis Tarybos reglamentu dėl ribojamųjų priemonių, taikytinų atsižvelgiant į Rusijos veiksmus, kuriais kenkiama Ukrainos teritoriniam vientisumui, suverenitetui ir nepriklausomybei arba į juos kėsiamasi, **Lietuvoje finansinės sankcijos yra taikomos 9 juridiniams asmenims**, remiantis sąsajomis per nuosavybės teisę ar kontrolę. Šiems asmenims priklausančių **įšaldytų lėšų sąskaitose bendra suma yra daugiau nei 35,260 mln. eurų, per 810 tūkst. JAV dolerių.**

Bendra įeinančių įšaldytų lėšų, kurių siuntėjams taikomos ES ribojamosios priemonės, **suma yra 1,319 mln. eurų, daugiau nei 1,315 mln. JAV dolerių ir daugiau nei 215 tūkst. Rusijos rublių.**

Vadovaujantis 2006 m. gegužės 18 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 765/2006 dėl ribojamųjų priemonių atsižvelgiant į padėtį Baltarusijoje ir į Baltarusijos įsitraukimą į Rusijos agresiją prieš Ukrainą, **šiuo metu įšaldytos lėšos 6 juridinių asmenų ir 1 fizinio asmens sąskaitose, bendra suma 34,360 mln. eurų ir 7,680 mln. JAV dolerių.**

Informacija parengta remiantis FNTT tinklapyje skelbiama informacija. Informacija pateikta 2023.02.01 dienai.

Daugiau informacijos (lietuvių k.): [TARPTAUTINĖS FINANSINĖS SANKCIJOS | Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba](#)

JUNGTINĖ KARALYSTĖ

Iždas peržiūrės teisinių mokesčių licencijų suteikimo procesą

2023 m. sausio 25 d. Jungtinės Karalystės (JK) parlamente vyko diskusija dėl viešai paskelbtos informacijos, kad JK vyriausybė padėjo Wagner grupės vadovui Jevgenijui Prigožinui apeiti JK sankcijų režimą. Komentarą dėl aukščiau nurodytos situacijos JK Parlamente pateikė Iždo sekretorius Jamesas Cartlidge.

J.Cartlidge nurodė, kad JK sankcijų režime kiekvienas turi teisę į teisinį atstovavimą, todėl įšaldytas turtas gali būti panaudotas tokio teisinio atstovavimo apmokėjimui. OFSI suteikia licencijas, leidžiančias asmenims, kuriems taikomos sankcijos, padengti savo teisinius mokesčius, jei išlaidos yra pagrįstos. Sprendimus dėl teisinių mokesčių licencijų išdavimo priima OFSI pareigūnai, vadovaudamiesi įprastine praktika. Paraiškos vertinamos tik išlaidų pagrindu.

J.Cartlidge papildomai pažymėjo, kad šiuo atveju būtų teisinga, jei atitinkamas teismas, o ne vyriausybė, spręstų bylos baigtį iš esmės. Tačiau tuo pačiu J.Cartlidge patvirtino, kad, atsižvelgdamas į pastarojo meto atvejus, Iždas šiuo metu svarsto, ar aukščiau nurodytas OFSI požiūris yra teisingas ir ar galima atlikti pakeitimus, Iždui nepriiimant nepriimtinos teisinės rizikos, tuo pačiu užtikrinant, kad būtų laikomasi teisinės valstybės principų.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Wagner Group: Sanctions Regime - Hansard - UK Parliament](#)

2023 m. sausio 27 d. Komercinis teismas (The Commercial Court (Cockerill J)) byloje **PJSC National Bank Trust & anor v Mints & ors [2023] EWHC 118 (Comm)** išsprendė keletą svarbių klausimų, susijusių su sankcijų poveikiu asmens, kuriam taikomos sankcijos, galimybei tęsti bylinėjimąsi Anglijos teismuose.

Aukščiau nurodytoje **byloje** bylinėjimasis kilo iš ieškovų bankų pretenzijų dėl 850 mln. JAV dolerių, remiantis tuo, kad kai kurie atsakovai susitarė su ieškovų bankų atstovais sudaryti nekomercinius sandorius su atitinkamų atsakovų susijusiomis įmonėmis, kurių metu paskolos buvo pakeistos bevertėmis ar beveik bevertėmis obligacijomis.

Netrukus po to, kai Rusija įsiveržė į Ukrainą, antrasis ieškovas Bank Otkritie buvo įtrauktas į JK vyriausybės sankcijų sąrašą, todėl jis tapo sankcionuotu asmeniu. Pažymėtina, kad JK sankcijų režimas veikia dviem pagrindiniais būdais:

- visos nurodyto asmens lėšos arba ekonominiai išteklių yra įšaldomi, todėl asmuo negali jais disponuoti; ir
- joks asmuo negali suteikti lėšų ar ekonominių išteklių sankcionuotam asmeniui arba jo naudai.

Aukščiau nurodytų veiksmų pažeidimas JK yra laikomas baudžiamuoju nusikaltimu. JK sankcijų režimas taip pat taikomas subjektams, kuriuos tiesiogiai ar netiesiogiai valdo arba kuriuos kontroliuoja sankcionuotas asmuo. Išdas, veikiantis per OFSI, turi teisę licencijuoti tam tikrą nurodytą veiklą, kuri kitu atveju prieštarautų JK sankcijų režimo nuostatoms.

Pažymėtina, kad Bank Otkritie buvo įtrauktas į JK sankcijų sąrašą remiantis 2019 m. Rusijos (sankcijos) (išstojimo iš ES) reglamentais (toliau - Sankcijų Reglamentai).

Nagrinėjamoje byloje atsakovai pateikė pareiškimus, prašydami sustabdyti bylos nagrinėjimą dėl sekančių priežasčių:

- Teismas negali teisėtai priimti sprendimo dėl sankcionuoto asmens ieškinio;
- sankcionuotas asmuo negali apmokėti bylinėjimosi išlaidų ir užstato bei neigiamo sprendimo atveju atlyginti bet kokią žalą, kuri gali būti priteista iš kryžminių įsipareigojimų, nes tai prieštarautų aukščiau nurodytiems Sankcijų Reglamentams ir tai negalėtų būti licencijuojami mokėjimai.

Atsakovai taip pat teigė, kad nors pirmasis ieškovas (PJSC NATIONAL BANK TRUST) nebuvo įtrauktas į sąrašą kaip sankcionuotas asmuo, iš tikrųjų jis priklausė arba buvo kontroliuojamas mažiausiai dviejų sankcionuotų asmenų – Rusijos Federacijos prezidento Vladimiro Putino ir Elviro Nabiullinos, Rusijos centrinio banko valdytojos, todėl sankcijų režimas buvo taikomas abiem ieškovams (PJSC NATIONAL BANK TRUST ir Bank Otkritie).

Teismas **ieškinius atmetė** ir konstatavo, kad:

- Sprendimas gali būti teisėtai priimtas dėl sankcionuoto asmens ieškinio ir tai nėra licencijuojama veikla;
- OFSI gali leisti ieškovui, kuriam taikomos sankcijos, i) patenkinti įsakymą dėl išlaidų užstato ir (ii) atlyginti žalą, priteistą dėl kryžminės žalos atlyginimo įsipareigojimo.

Atsižvelgdamas į iškeltus svarbius klausimus, Komercinis teismas davė leidimą pateikti apeliaciją.

Naujos sankcijos Mianmarui

2023 m. sausio 31 d. JK paskelbė sankcijas Mianmarui siekiant padidinti spaudimą Mianmaro karinei chuntai. Sankcijų paskelbimas sutampa su 2 metų perversmo, nuvertusio išrinktą vyriausybę, metinėmis.

Atitinkamai sankcijos nustatytos:

- Asia Sun Trading Company Limited ir Cargo Link Company Limited, kurios dar žinomos kaip Asia Sun grupė. Ši grupė dominuoja aviacinių degalų sektoriuje Mianmare ir užsiima aviacinio kuro perdavimu Mianmaro oro pajėgoms;
- Zaw Min Tun: „Asia Sun Trading“ direktoriui ir vieninteliam akcininkui;
- Win Kyaw Kyaw Aung: buvusiam Asia Sun Trading direktoriui ir akcininkui.

Daugiau informacijos (anglų k.): [UK sanctions Myanmar aviation fuel businesses marking 2 years since coup - GOV.UK](#)

JK nustatė viršutines Rusijos naftos produktų kainų ribas

2023 m. vasario 3 d. Jungtinė Karalystė ir tarptautinės koalicijos partneriai **paskelbė** viršutines Rusijos naftos produktų kainų ribas. JK ir jos koalicijos partneriai teiks paslaugas, palengvinančias Rusijos kilmės rafinuotų naftos produktų gabenimą jūra, tik tuo atveju, jei prekėmis bus prekiaujama neviršijant 100 USD ribos arba mažesnės už didelės vertės produktus, pvz., dyzeliną, ir 45 USD už mažos vertės produktus, tokius kaip kuras. Šios kainos bus nuolat peržiūrimos.

Kaip nurodoma pranešime, pirmieji ženklai rodo, kad žalios naftos ribojimas sėkmingai apriboja Putino galimybes panaudoti pajamas iš naftos pardavimo karui Ukrainoje finansuoti, tuo pačiu sumažinant pasaulinio tiekimo sutrikimus.

Vadovaudama naftos produktų viršutinių kainų nustatymui, JK bendradarbiavo su tarptautiniais sąjungininkais, o taip pat su pramonės atstovais. Šis bendradarbiavimas buvo labai svarbus atsižvelgiant į svarbų JK paslaugų vaidmenį palengvinant prekybą jūra. Pavyzdžiui, JK yra pasaulinė lyderė teikiant apsaugos ir žalos atlyginimo (P&I) draudimo apsaugą, susijusią su trečiosios šalies civilinės atsakomybės reikalavimais – **60% pasaulinio draudimo, kurį teikia Tarptautinė P&I klubų grupė, yra būtent suteikta JK.**

Siekdama įgyvendinti viršutines kainų ribas, JK vyriausybė nustatė vidaus teisės aktus ir paskelbė JK gaires, padėsiančias pramonei pasiruošti ir įgyvendinti kiekvienos viršutinės ribos reikalavimus. Rekomendacijos bus periodiškai atnaujinamos.

Atitinkamai OFSI paskelbė atnaujintas **gaires** dėl jūrų paslaugų draudimo ir naftos kainų viršutinės ribos, kuriose nurodoma, kaip bus įgyvendinama naftos produktų kainų viršutinė riba, taip pat OFSI požiūris į vykdymą ir reikalavimai sandoriuose dalyvaujantiems asmenims. OFSI taip pat išdavė dvi naujas bendrąsias licencijas, kuriose nustatoma naftos produktų viršutinės kainos riba ir nustatytas sandorių nutraukimo laikotarpis.

OFSI gairėse paaiškinama, kad naftos produktų kainų viršutinės ribos apims tik naftos produkto kainą. Jokios papildomos išlaidos, pvz., transportavimo ir teisinės išlaidos, nepateks į viršutinių kainų ribų taikymo sritį.

Gairėse taip pat nurodoma, kad kainų viršutinės ribos bus taikomos nuo krovinio gavimo laive iki tol, kol kroviny bus pristatytas ir praeis muitinės kontrolę kitoje šalyje nei JK, Meno sala ar Rusija (toliau – trečioji šalis) arba naftos produktas bus iš esmės apdorotas pagal nepreferencinės kilmės taisyklės (pvz., maišymo operacijos su rafinuotais naftos produktais, kai maišymo rezultatas tarp bet kurio iš įvestų rafinuotų naftos produktų ir išgaunamo rafinuoto naftos produkto HS kodų skiriasi 8 skaitmenų lygiu). Jei Rusijos naftos produktai praeina muitinės kontrolę trečiojoje šalyje ir vėl patenka į prekybą jūrų transportu iš esmės neperdirbti, jiems lieka galioti atitinkamos naftos produktų kainų viršutinės ribos.

Bus laikoma, kad Rusijos naftos produktų kainos viršija arba yra mažesnės už atitinkamą viršutinę ribą, kai vieneto kaina (t. y. kaina už barelį arba už toną naftos produkto) yra lygi arba mažesnė už viršutinę kainos ribą paskutinio sandorio per laikotarpį tarp naftos produkto pirmojo pakrovimo į laivą ir naftos produkto perėjimo per muitinės kontrolę trečiojoje šalyje dieną.

Remiantis OFSI gairėmis, kainų viršutinės ribos išimtis nebus taikoma Rusijos naftos produktų importui į JK. Be to, naftos produktams taikoma viršutinė kainų riba nepanaikina jokių kitų šalių nustatytų draudimų importuoti Rusijos naftą ar jos produktus į savo jurisdikciją.

Pažymėtina, kad **JK yra vienintelė jurisdikcija, kurioje įtvirtintas ataskaitų teikimo reikalavimas**. 1 pakopos (Tier 1) dalyviai privalo pranešti OFSI kiekvieną kartą, kai jie imasi veiklos pagal bendrąją licenciją dėl viršutinės kainos ribos, įskaitant atvejus, kai kelios veiklos apima vieną sutartį. Apie šią veiklą OFSI reikia pranešti **per 40 dienų** nuo sandorio sudarymo dienos. Žalios naftos atveju buvo taikomas 30 dienų ataskaitų teikimo terminas. OFSI gairėse nurodoma, kad atskaitomybės reikalavimas yra susijęs tik su sandoriais, kurių šalis yra Tier 1 įmonė.

2022 m. gruodžio mėn. OFSI išleido bendrąją licenciją dėl naftos viršutinės kainos ribos **INT/2022/2469656**, kurios pagrindu yra leidžiama gabenti Rusijos žalią naftą jūra ir teikti susijusias paslaugas, kai nafta perkama už 60 USD arba mažesne kaina už barelį. Atitinkamai su naujai patvirtintu naftos produktų viršutinės kainos mechanizmu, bendroji licencija buvo atnaujinta, siekiant:

- įtraukti 2710 prekės kodą į „Rusijos naftos“ ir „Kainų viršutinės ribos“ apibrėžimus;
- nustatyti aukščiausios kokybės produktų, tokių kaip dyzelinas, kainos viršutinę ribą – 100 USD už barelį; ir
- nustatyti 45 USD už barelį kainų viršutinę ribą produktams, kuriais prekiaujama mažesne nei žalios naftos kaina, kaip pavyzdžiui, mazutas.

2023 m. vasario 3 d. buvo paskelbta bendroji licencija **INT/2023/2660772** dėl nutraukimo laikotarpių ryšium su rafinuotais naftos produktais. Remiantis šia bendrąją licencija leidžiama tiekti arba pristatyti Rusijos naftos produktus, kuriais prekiaujama už kainą, viršijančią taikomą naftos produktų kainos viršutinę ribą (ir susijusias paslaugas), jei produktai buvo pakrauti į laivus iki 2023 m. vasario 5 d. 5:01 GMT, ir pristatomi bei atliekami muitinės formalumai trečiojoje šalyje iki 2023 m. balandžio 1 d. 5.01 val. GMT.

Naujos sankcijos Rusijai

2023 m. vasario 8 d. JK paskelbė naujas sankcijas Rusijos kariškiams ir Kremliaus elitui. Iš viso JK sankcijų paketas taikomas 6 subjektams, tiekiantiems karinę įrangą, pavyzdžiui, bepiločius orlaivius, skirtus Rusijos karinei agresijai prieš Ukrainą, taip pat 8 asmenims ir 1 subjektui, prijungtam prie finansinių tinklų, padedančių išlaikyti turtus ir galią Kremliaus elitui.

Atitinkamai sankcijos nustatytos **šešioms Rusijos subjektams**, kurie tiekia karinę įrangą Rusijos veiksams Ukrainoje paremti:

- „**CST**“, rusiškų bepiločių orlaivių, naudojamų Ukrainos kovinėms transporto priemonėms naikinti, gamintojui;
- „**RT-Komplekt**“, gaminančiai dalis sraigtasparniams, kuriuos Rusija naudojo puolant Ukrainą;
- „**Oboronlogistics**“, organizuojančiai Rusijos karinės technikos transportavimą ir pristatymą;
- „**Universalmash**“ ir „**Lipetsk**“, gaminančioms vikšrinę važiuoklę priešlėktuvinėms raketų sistemoms, kurias naudoja Rusijos ginkluotosios pajėgos Ukrainoje;
- „**Topaz**“, programinės įrangos įmonei, užsiimančiai karine aviacija.

Papildomai sankcijos nustatytos **penkiems Rusijos piliečiams** kurie, kaip įtariama, yra susiję su Rusijos prezidento Putino prabangiomis rezidencijomis:

- **Borisui Titovui**, Rusijos prezidento komisarui dėl verslininkų teisių;
- **Nikolajui Egorovui**, dar neseniai buvusiam didžiausios privačios naftos perdirbimo gamyklos Rusijoje pirmininko pavaduotojui;
- **Sergejui Rudnovui**, Kremliai palankaus naujienų leidinio „Regum“ savininkui;
- **Svetlanai Krivonogikh**, „Bank Rossiya“ akcininkei, nuosekliai propaguojančiai Rusijos puolimą Ukrainoje; ir
- **Viktorui Myachin**, Rusijos orlaivių priežiūros ir remonto įmonės „Aerostart“ savininkui.

Taip pat sankcijos nustatytos dar **trims asmenims ir 1 subjektui**:

- **Aleksejui Repikui**, Rusijos farmacijos bendrovės „R-Pharm“, kuri gavo finansavimą iš Rusijos tiesioginių investicijų fondo, valdybos pirmininkui. Pranešama, kad Repikas per pastaruosius metus susitiko su Putinu 4 kartus ir jam priklauso reaktyvinis lėktuvas M-FINE, kurį naudoja Putino dukra;
- **Jevgenijui Školovui**, buvusiam prezidento padėjėjui ir „Vieningos energetikos sistemos operatorius“ direktorių valdybos pirmininko pavaduotojui;
- **Pavelui Titovui**, Verslumo interesams atstovaujančios asociacijos „Delovaya Rossiya“, kurią įkūrė jo tėvas Borisas Titovas, prezidentui;
- „**Moscoms LLC**“, IT paslaugų bendrovei, kuri veikia kaip Rusijos elito jungtis, suteikdama domenų daugeliui dalyvaujančių veiksmuose destabilizuojant padėtį Ukrainoje. Tai apima LLCinvest.ru, kuri yra susijusi su 86 įmonėmis Putino tinkle, kurių bendra vertė siekia 3,7 mlrd. „LLCInvest“ domeną taip pat naudoja organizacija, kuriai priklauso „Shellest“ – jachta, susijusi su Putinu ir reguliariai naudojama kelionėms į jo rūmus.

JK tarptautinės prekybos departamentas atnaujino gaires dėl profesionalių ir verslo paslaugų teikimo su Rusija susijusiam asmeniui

2023 m. vasario 7 d. JK Tarptautinės prekybos departamentas (ECJU) atnaujino profesinių ir verslo paslaugų teikimo su Rusija susijusiems asmenims gaires. Gairėse pateikiama Rusijos sankcijų apžvalga, taip pat informacija dėl išimčių ir licencijų.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Supplying professional and business services to a person connected with Russia - GOV.UK](#)

Naujos sankcijos Wagner grupei ir Rusijos karinio komplekso rėmėjams

2023 m. sausio 26 d. Jungtinės Amerikos Valstijos (JAV) **nustatė** sankcijas asmenims ir subjektams, susijusiems su Rusijos sukarinta Wagner grupe ir jos vadovu Jevgenijumi Prigožinu, įskaitant jos pagrindinę infrastruktūrą ir susijusias priedangas, operacijas Ukrainoje mūšio lauke, Rusijos ginklų gamintojus ir tuos, kurie administruoja Rusijos okupuotas teritorijas Ukrainoje.

Pažymėtina, kad 2022 m. lapkričio mėn. JAV Valstybės departamentas nustatė sankcijas Wagner grupei pagal Vykdomąjį Įsakymą E.O. 14024 už veiklą Rusijos ekonomikos ir gynybos sektoriuje. Dar anksčiau, 2017 m. birželio mėn., Wagner grupei buvo nustatytos sankcijos pagal Vykdomąjį Įsakymą E.O. 13660 už tai, kad buvo laikoma atsakinga už veiksmus ar politiką, kurie kelia grėsmę Ukrainos taikai, saugumui, stabilumui, suverenitetui ar teritoriniam vientisumui.

2023 m. sausio 26 d. JAV išdo departamento Užsienio turto kontrolės biuras (OFAC) Wagner grupę paskelbė svarbia tarptautine nusikalstama organizacija pagal Vykdomąjį Įsakymą E.O. 13581. Wagner grupės rimtas nusikalstamas elgesys apima smurtinį žurnalistų, pagalbos darbuotojų ir mažumų grupių narių, Jungtinių Tautų taikdarių persekiojimą, trukdymą jų veiksmais ir bauginimą Centrinės Afrikos Respublikoje (CAR), taip pat prievartavimus ir žudynes Malyje.

Atitinkamai **sankcijos nustatytos penkiems subjektams ir vienam asmeniui**, susijusiam su Wagner grupe ir Prigožinu. Sankcijos nustatytos įvairiai pagrindinei Wagner grupės infrastruktūrai, įskaitant aviacijos įmonę, kurią naudoja Wagner grupė, Wagner propagandos organizacijai ir Wagner priklausančioms fiktyvioms įmonėms. OFAC taip pat nustatė sankcijas asmenims ir subjektams, įsisteigusiems CAR, Kinijos Liaudies Respublikoje, Liuksemburge ir Jungtiniuose Arabų Emyratuose, kurie yra susiję su Wagner grupės veikla visame pasaulyje.

Vadovaujantis Vykdomuoju Įsakymu E.O. 14024 **sankcijos nustatytos trims asmenims** už jų, kaip Rusijos federalinės bausmių vykdymo tarnybos vadovų pareigas, kurių pagalba, kaip pranešama, palengvinamas rusų kalinių verbavimas į Wagner grupę. Sankcijos taip pat nustatytos Ministro Pirmininko pavaduotojui, kuris taip pat yra pramonės ir prekybos ministras bei Rostovo srities rinkimų komisijos pirmininkas.

Papildomai sankcijos nustatytos **vienam asmeniui ir keturiems subjektams**, kurie susiję su Rusijos oligarchu Vladimiru Potaninu, taip pat Sergejui Adonevui, Rusijos prezidento Putino finansininkui, kartu su tam tikrais susijusiais subjektais ir asmenimis.

Departamentas taip pat identifikavo **dvi jachtas ir vieną orlaivį**, kurie siejami su S.Adonevu, todėl šis turtas yra įšaldomas. Sankcijos nustatytos ir **Aksionernoje Obshchestvo Dalnevostochnyy Tsentrosudostroyeniya i Sudoremonta (AO DTSSS)** kartu su aštuoniomis dukterinėmis įmonėmis. AO DTSSS ir jos dukterinės įmonės yra žinomos dėl Rusijos kariuomenės, įskaitant dėl Ramiojo vandenyno laivyno, kūrimo ir aptarnavimo.

JAV taip pat paskelbė apie veiksmus, siekiant įvesti **vizų apribojimus 531 Rusijos kariuomenės nariui** už veiksmus, kurie kelia grėsmę Ukrainos suverenitetui, teritoriniam vientisumui ar politinei nepriklausomybei arba pažeidžia Ukrainos suverenitetą, teritorinį vientisumą arba politinę nepriklausomybę.

2023 m. sausio 25 d. FinCEN paskelbė **perspėjimą** finansų institucijoms apie galimas Rusijos elito, oligarchų, jų šeimos narių ir subjektų, per kuriuos jie veikia, investicijas į JAV komercinio nekilnojamojo turto sektorių. Perspėjime išvardytos galimos raudonos vėliavėlės ir tipologijos, susijusios su bandymais išvengti sankcijų komercinio nekilnojamojo turto sektoriuje. Naujasis perspėjimas papildo JAV vyriausybės pastangas izoliuoti sankcionuotus Rusijos elito atstovus, oligarchus ir jų įgaliotinius nuo tarptautinės finansų sistemos ir yra dalis platesnių JAV išdo departamento pastangų padidinti JAV nekilnojamojo turto rinkos skaidrumą, siekiant užkirsti kelią korumpuotai elitui ir kitiems neteisėtiems veikėjams slėpti savo neteisėtai įgytą turtą.

FinCEN įvertino, kad **sankcionuotas Rusijos elitas ir jo įgaliotiniai greičiausiai bando išvengti sankcijų pasinaudodami JAV komercinio nekilnojamojo turto rinkos pažeidžiamumu.** Komercinio nekilnojamojo turto sandoriai paprastai apima labai sudėtingus finansavimo metodus ir neskaidrias nuosavybės struktūras, kurios sumažina skaidrumą taip, kad blogi veikėjai gali paslėpti neteisėtas lėšas investuodami į komercinį nekilnojamąjį turtą. Be to, santykinis JAV komercinio nekilnojamojo turto rinkos stabilumas ir didelė komercinio nekilnojamojo turto vertė gali suteikti neteisėtiems subjektams galimybę gauti pastovių pajamų ir saugoti didelius turto kiekius.

FinCEN įspėjime taip pat atkreipiamas dėmesys į šiuos **įtartinumo kriterijus (angl. red flags)** vertinant nekilnojamojo turto sandorius:

- didelės vertės nekilnojamojo turto pirkimas, pardavimas, dovanojimas ar teisėtas nuosavybės perleidimas užsienio juridinio asmens, fiktyvios bendrovės ar patikos vardu, ypač jei sandoris: i) yra daug didesnis arba mažesnis už tikrąją rinkos vertę, (ii) apima grynujų pinigų pervedimus arba (iii) yra finansuojamas trečiosios šalies, turinčios žinomą ryšį su Rusijos elitu ir jų įgaliotiniais;
- juridinių asmenų ar struktūrų, galinčių turėti ryšį su Rusijos elitu ir jų įgaliotiniais, naudojimas siekiant paslėpti galutinį naudos gavėją arba lėšų kilmę ar šaltinį;
- įmonės, esančios kitoje šalyje nei JAV, Rusija, Baltarusija ir Ukraina, sandorių modelių pakeitimai be akivaizdžių verslo priežasčių, kur nauji sandoriai susiję su konvertuojama virtualia valiuta ir su Rusija susijusiomis investicijomis ar įmonėmis;
- Rusijos asmuo arba subjektas prašo pavedimo iš ne JAV (ypač ne Rusijos) banko, kad sumokėtų už pirkinį grynaisiais pinigais, ypač jei pavedimo lėšos yra iš sąskaitos, kurią turi fizinis ar subjektas, kuris nėra pradinis prašymo teikėjas;
- sankcionuotų Rusijos elito ir jo įgaliotų asmenų turimų nekilnojamojo turto palūkanų sumažinimas, perduodant nekilnojamąjį turtą asmeniui, nesusijusiam su pirkėju ar pardavėju;
- nekilnojamojo turto draudimo priežiūra arba pirkimas kurį atlieka asmenys, turintys žinomą ryšį su Rusijos elitu ir jų įgaliotiniais.

Naujausias FinCEN įspėjimas apima papildomas raudonas vėliavėles, kurias FinCEN, OFAC ir JAV Teisingumo departamentas (DOJ) stebėjo per pastaruosius 10 mėnesių nuo tada, kai praėjusiais metais įsigaliojo sustiprintos Rusijos sankcijos. **Įspėjime taip pat pateikiamos deramo patikrinimo gairės draudimo bendrovėms, finansų įstaigoms ir kitoms šalims, kurios gali būti susijusios su komercinio nekilnojamojo turto sandoriais.**

Naujos sankcijos Mianmarui

2023 m. sausio 31 d. OFAC nustatė **sankcijas** šešiams asmenims ir trims subjektams, susijusiems su Birmos kariniu režimu. Sankcijos nustatytos pagal Vykdomąjį Įsakymą E.O. 14014.

Pažymėtina, kad sankcijų nustatymas atliktas koordinuojant veiksmus su Jungtine Karalyste ir Kanada.

Naujos sankcijos tarptautiniam sankcijų vengimo tinklui

2023 m. vasario 1 d. JAV Iždo departamentas **nustatė** sankcijas **22 asmenims** įvairiose jurisdikcijose, kurie yra prisijungę prie sankcijų vengimo tinklo, remiančio Rusijos gynybos sektorių, įskaitant žinomą ginklų pardavėją Igorį Vladimirovičių Zimenkovą.

JAV Iždo departamento paskelbtos sankcijos nukreiptos į Rusijos sankcijų vengimo tinklą, kuriam vadovauja Rusijoje ir Kipre įsikūręs ginklų prekeivis Igoris Vladimirovičius Zimenkovas (**Igoris Zimenkovas**). Šio tinklo („Zimenkovo tinklas“) asmenys dalyvavo projektuose, susijusiuose su Rusijos gynybos pajėgumais, įskaitant aukštųjų technologijų įrenginių tiekimą Rusijos įmonei po to, kai Rusija 2022 m. vasario 24 d. pradėjo karinę agresiją prieš Ukrainą. Zimenkovo tinklas taip pat rėmė sankcionuotas valstybines Rusijos gynybos organizacijas „Rosoboroneksport OAO“ („Rosoboroneksport“) ir valstybinę korporaciją „Rostec“ („Rostec“), kurios yra pagrindinės Rusijos karinio-pramoninio komplekso dalys.

Pažymėtina, kad Igoris Zimenkovas glaudžiai bendradarbiavo su savo sūnumi **Jonatanu Zimenkovu** ir plačiu asmenų ir subjektų tinklu, kad Rusija galėtų parduoti gynybos priemones trečiųjų šalių vyriausybėms. Be to, jie dalyvavo daugelyje Rusijos kibernetinio saugumo ir sraigtasparnių pardavimo užsienyje sandorių ir tiesiogiai bendradarbiavo su potencialiais „Rosoboroneksport“ klientais, kad sudarytų sąlygas parduoti Rusijos gynybos reikmenis. Igoris Zimenkovas taip pat parėmė Baltarusijos karinį-pramoninį kompleksą, palengvindamas sankcionuotos Baltarusijos gynybos įmonės Valstybinės užsienio prekybos vieningos įmonės „Belspetsvneshtekhnika“ (BSVT) pardavimų pastangas Lotynų Amerikoje.

Zimenkov tinklas taip panaudojo fiktyviasias įmones stengdamasis išlaikyti neva teisėtą veikimą. Singapūre įsikūrusi „Zimenkov“ tinklo įmonė **„Asia Trading & Construction PTE Limited“** („Asia Trading“) ir jos direktorė **Serena Bee Lin Ng** „Rostec“ vardu pardavė sraigtasparnius Lotynų Amerikos vyriausybei.

Sankcijos taip pat nustatytos **Texel F.C.G. „Technology 2100 Limited“** („Texel“), kuri vykdė didelius lėšų pervedimus į „Asia Trading“. Be kitų projektų, susijusių su Rusijos gynybos pajėgumais, „Texel“ ir jos generalinis direktorius Markas Blatsas Rusijos bendrovei tiekė elektrooptinius ir infraraudonųjų spindulių įrenginius po to, kai 2022 m. vasario mėn. Rusija pradėjo karinę agresiją prieš Ukrainą. Be to, OFAC ėmėsi veiksmų prieš **„Elektrooptika SIA“**, kuri priklauso Marksui Blatsui. „Elektrooptika SIA“ veikė verslo paslaugų pramonėje.

Dar viena iš Zimenkovo tinklo įmonių **„GBD Limited“** bandė tiekti ginklų sistemas Afrikos vyriausybei ir per metus Igoriui Zimenkovui išsiuntė milijonus dolerių. **Aleksandras Volfovičius** yra Kipre įsikūręs ginklų brokeris ir Zimenkov tinklo asocijuotas asmuo. Aleksandras Volfovičius yra ne tik „GBD Limited“ savininkas ir direktorius, bet ir viešasis, registruotas šešių Zimenkov tinklo įmonių savininkas:

- „Mateas Limited“ ir „Kliosa Limited“ (įsikūrusios Kipre);
- „VFC Solutions LTD“ ir „GMI Global Manufacturing & Integration Limited“ (įsikūrusios Kipre);
- „U-Stone Limited EOOD“ (įsikūrusi Bulgarijoje);
- „D.E.S. Defense Engineering Solutions LTD“ (įsikūrusi Izraelyje).

Mateas Limited direktorius, Uzbekistanietis **Maks Borisovich Piflaks** (Maks Piflaks) ir jo sūnus **Gilad Piflaks** yra Zimenkov tinklo nariai. Du suaugę Aleksandro Volfovičiaus sūnūs, **Stanislavas Volfovičius** ir **Arielis Volfovičius**, vadovauja Zimenkovo tinklo subjektams. Kipre gyvenantis **Igoris Palnychenko** kartu su Aleksandru Volfovičiumi vadovauja „GMI Global Manufacturing & Integration Limited“. Visiems šiems asmenims OFAC nustatė sankcijas vadovaujantis Vykdomuoju Įsakymu E.O. 14024.

OFAC papildomai ėmėsi veiksmų ir nustatė sankcijas dviem Palnyčenkai priklausančioms bendrovėms „**Pitaron Limited**“ ir „**Terra-Az Limited**“.

OFAC atnaujino JAV naftos kainų viršutinės ribos politiką

2023 m. vasario 3 d. OFAC paskelbė papildomą **Nustatymą** pagal Vykdomąjį Įsakymą E.O. 14071, kuriuo nustatytos naftos produktų kainų viršutinės ribos.

Kaip nurodyta naftos produktų nustatyme ir toliau paaiškinta **DUK 1109**, Rusijos naftos produktams, kurie pakrovimo uoste į laivą pakraunami iki 2023 m. vasario 5 d. ir iškraunami paskirties uoste iki 2023 m. balandžio 1 d., naftos produktų kainų viršutinės ribos nustatymas netaikomas. Vadinasi, JAV paslaugų teikėjai gali ir toliau teikti paslaugas, susijusias su Rusijos naftos produktais, perkamais bet kokia kaina, su sąlyga, kad Rusijos naftos produktai pakrovimo uoste į laivą pakraunami jūrų transportui iki 2023 m. vasario 5 d. ir iškraunami paskirties uoste iki 2023 m. balandžio 1 d.

OFAC taip pat atnaujino **gaires**, kuriose nurodoma kaip įgyvendinti Rusijos Federacijos kilmės žalios naftos ir Rusijos Federacijos kilmės naftos produktų kainų viršutinės ribos politiką.

Kaip nurodoma gairėse, žalios naftos viršutinės kainos ribos nustatymas ir naftos produktų viršutinių kainų ribų nustatymas leidžia JAV asmenims teikti paslaugas, jei perkama rusiška nafta arba rusiški naftos produktai atitinkamai už viršutinę arba mažesnę nei nustatyta kainos. Kaip toliau aiškinama gairėse OFAC sukūrė „saugaus uosto“ procesą, kad JAV paslaugų teikėjai galėtų teikti taikomas paslaugas nesijaudindami, kad bus nubausti už netyčinį JAV įstatymų ar taisyklių pažeidimą. JAV paslaugų teikėjams, kurie sąžiningai laikosi šio „saugaus uosto“ proceso nebus taikomos OFAC nuobaudos.

Pažymėtina, kad „saugaus uosto“ procesui taikomi įrašų saugojimo ir atestavimo reikalavimai. Įrašų saugojimo ir atestavimo procesas leidžia kiekvienai Rusijos naftos arba Rusijos naftos produktų, siunčiamų jūrų transportu, tiekimo grandinėje esančiai šaliai įrodyti arba patvirtinti, kad Rusijos nafta arba Rusijos naftos produktai buvo nupirkti už viršutinę arba mažesnę kainą. JAV asmenys, teikiantys paslaugas privalės užtikrinti, kad perdirbėjai ar kiti pirkėjai trečiosiose šalyse, kurios nėra uždraudusios Rusijos naftos ar Rusijos naftos produktų importo, pateiktų dokumentus, įrodančius, kad Rusijos nafta ar Rusijos naftos produktai buvo įsigyti už atitinkamą viršutinę ribą arba mažesnę kainą.

Aukščiau nurodytas paslaugų teikėjams sukurtas „saugaus uosto“ procesas per apskaitos ir atestavimo procesus yra skirtas apsaugoti paslaugų teikėjus nuo griežtos atsakomybės už sankcijų pažeidimą tais atvejais, kai paslaugų teikėjai netyčia perka rusišką naftą ar rusiškus naftos produktus, parduodamus brangiau nei atitinkama kaina dėl suklastotų ar klaidingų įrašų, kuriuos pateikė nesąžiningai veikiantys asmenys.

Rusijos oligarcho padėjėjas apkaltintas sankcijų vengimu ir pinigų plovimu

2023 m. vasario 7 d. JAV Teisingumo departamentas išslaptino dokumentus, kuriuose pateikiami kaltinimai dėl sankcijų vengimo ir pinigų plovimo sankcionuoto Rusijos oligarcho Viktoro Vekselbergo bendražygiui.

Pateiktame kaltinime nurodoma, kad Vladimiras Vorončenka atliko pagrindinį vaidmenį schemoje, siekiant užtikrinti nekilnojamo turto išlaikymą, mokesčių, draudimo ir kitų mokėjimų už Vekselbergo nekilnojamojo turto portfelį JAV atlikimą. Pažymėtina, kad nekilnojamo turto vertė siekia maždaug 75 mln. JAV dolerių.

Remiantis kaltinime nurodytais duomenimis, energetikos magnatas Vekselbergas nusipirko keturis nekilnojamojo turto apartamentus – Manheteno butą, Sautamptono dvarą Niujorke, mansardą Fišerio saloje ir antrą butą Fišerio saloje – per fiktyvias kompanijas, dar prieš tai, kai OFAC jam nustatė sankcijas.

Vorončenka per Niujorke gyvenantį advokatą, įsigijo nekilnojamąjį turtą už kurį sumokėjo būtent per advokato patikos sąskaitą. Iki Vekselbergo įtraukimo į SDN sąrašą už nekilnojamo turto išlaikymą (draudimas, mokesčiai ir kt.) buvo atlikti mokėjimai, kurių vertė siekė maždaug 18,5 mln. JAV dolerių. Po to, kai Vekselbergui 2018 m. JAV nustatė sankcijas, nekilnojamojo turto priežiūrai skirtas lėšų šaltinis buvo pakeistas į Bahamų fiktyvią įmonę, pavadintą „Smile Holding Ltd.“, kurią ir kontroliavo V.Vorončenka. Kaltinime nurodoma, kad per „Smile Holding“ buvo sumokėti maždaug 4 mln. JAV dolerių, po to kai Vekselbergui buvo nustatytos sankcijos.

Pažymėtina, kad aukščiau nurodyta byla buvo koordinuojama per Teisingumo departamento darbo grupę „KleptoCapture“, kuri yra tarpžinybinis padalinys, skirtas sankcijoms ir kitoms priemonėms įgyvendinti, kurias JAV pradėjo taikyti, po to kai Rusija pradėjo karinę agresiją prieš Ukrainą.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Associate Of Sanctioned Oligarch Indicted For Sanctions Evasion And Money Laundering | USAO-SDNY | Department of Justice](#)

KITOS NAUJIENOS

Jungtinė Karalystė ir JAV nustatė kibernetines sankcijas

2023 m. vasario 9 d. vykdydamos koordinuotus veiksmus JK ir JAV nustatė sankcijas **7 asmenims**, kurie, kaip teigiama, priklauso Rusijoje įsikūrusiai kibernetinių nusikaltimų gaujai „Trickbot“.

Šios sankcijos yra pirmosios tokio pobūdžio sankcijos, kurios atspindi JAV ir JK atsakingų institucijų bendradarbiavimo rezultata.

Pranešime nurodoma, kad Rusija yra kibernetinių nusikaltėlių prieglobstis, kur tokios grupės kaip „Trickbot“ laisvai vykdo piktybinę kibernetinę veiklą prieš JAV, JK ir sąjungininkus bei partnerius. Ši kenkėjiška kibernetinė veikla buvo nukreipta į kritinę infrastruktūrą, įskaitant ligonines ir medicinos įstaigas pasaulinės pandemijos metu, tiek JAV, tiek ir JK.

Pažymėtina, kad praėjusį mėnesį FinCEN nustatė, kad Rusijoje įsikūrusi virtuali valiutos keitykla „Bitzlato Limited“ užsėmė plataus masto pinigų plovimu, kuris buvo susijęs su Rusijos neteisėtu finansavimu.

Jungtinės Valstijos ir Jungtinė Karalystė yra pasaulinės kovos su elektroniniais nusikaltimais lyderės ir yra įsipareigojusios naudoti visas turimas institucijas ir priemones, kad apsigintų nuo kibernetinių grėsmių.

Atsižvelgiant į nustatytas sankcijas, OFSI paskelbė naujas **gaires** dėl išpirkos reikalaujančių kenkėjiško programinio kodo virusų (angl. ransomware) ir finansinių sankcijų atitikties specialistams.

Pagrindiniai gairių aspektai yra sekantys:

- Mokėjimų už išpirkos reikalaujančią programą atlikimas gali užtraukti baudžiamąją arba civilinę atsakomybę;
- JK vyriausybė netoleruoja mokėjimų už išpirkos reikalaujančią programinę įrangą ir atitinkamai skatina stiprinti kibernetinio atsparumo priemones, skirtas apsaugoti nuo tokių atakų;
- Apie įtariamus išpirkos reikalaujančius mokėjimus asmeniui ar grupei, įtrauktam į juodąjį sąrašą, reikia pranešti OFSI kaip įmanoma greičiau;
- Mažai tikėtina, kad mokėjimai už išpirkos programas bus laikomi tinkamais OFSI licencijai gauti.

Gairėse taip pat nurodomi veiksniai, galintys nulemti, ar OFSI skirs piniginę baudą, ar įspėjimą. Atitinkamai tai galėtų būti:

- sunkinančios aplinkybės: reguliavimo standartų nesilaikymas, pakartotiniai ar išplėstiniai sankcijų pažeidimai, kuriuos daro tas pats asmuo;
- lengvinantys veiksniai: kuo greičiau pranešti OFSI apie įtariamą išpirkos reikalaujantį mokėjimą sankcionuotam asmeniui ir (arba) bendravimas su teisėsauga tiek išpirkos reikalaujančios programinės įrangos atakos metu, tiek po jos.

Daugiau informacijos (anglų k.):

[1.United States and United Kingdom Sanction Members of Russia-Based Trickbot Cybercrime Gang | U.S. Department of the Treasury;](#)

[2.Ransomware__Sanctions_guidance_Feb_2023_.pdf](#)